

**PROCEDURY BEZPIECZEŃSTWA PODCZAS POBYTU
DZIECKA W PLACÓWCE:**

**MODELOWE
PRZEDSZKOLE**

**MODELOWY
ŻŁOBEK**

**w Stanisławowie Pierwszym, powiat legionowski
ul. Jana Kazimierza 283**

MODELOWE PRZEDSZKOLE I ŻŁOBEK

Celem procedur jest zwiększenie bezpieczeństwa dzieci korzystających z placówki (zarówno przedszkola, jak i żłobka) poprzez:

- zapewnienie bezpośredniej i stałej opieki nad dzieckiem przez cały pobyt w placówce (tj. przedszkolu oraz żłobku)
- zapobieganie wypadkom oraz rozmowy z dziećmi o ich skutkach
- zapewnienie profesjonalnych działań pracowników placówki gwarantujących poszkodowanemu dziecku prawidłową opiekę;
- zwiększenie kontroli nad osobami wchodzącymi na teren placówki

Dotyczy:

- Nauczycieli / opiekunów
- Asystentów / wolontariuszy / pomocy
- Rodziców
- Wychowanków
- Pracowników administracyjno-obslugowych

Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej art. 72;
- Konwencja o Prawach Dziecka art.3, art. 19, art. 33;
- Podstawa Programowa Wychowania Przedszkolnego Dz. U. z dnia 15 stycznia 2009 r.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31 grudnia 2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. z 2003r., Nr 6, poz. 69 z poen. zmianami);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 stycznia 1997 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełnić organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej, a także zasad jego organizowania i nadzorowania (Dz. U. z 1997 r. nr 12, poz.67);
- Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2016 r poz. 1943, 1954, 1985, 2169 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 4 lutego 2011r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U. 2016 poz. 157 z późn. zmianami);
- Statut Przedszkola Niepublicznego o nazwie Modelowe Przedszkole w Stanisławowie Pierwszym;
- Statut Żłobka Niepublicznego o nazwie Modelowy Żłobek w Stanisławowie Pierwszym;
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz. U. z 2006r. Nr 97, poz. 674 z późn. zm.)

DANE PLACÓWKI:

Modelowe Przedszkole i Żłobek
Jana Kazimierza 283 Stanisławów Pierwszy
Tel: 537 464 710
Organ Prowadzący: Justyna Wróbel

TELEFONY ALARMOWE:

999 lub 112 - POGOTOWIE RATUNKOWE
998 - STRAŻ POŻARNA
997 – POLICJA

**Procedura I
Przyprowadzanie i odbieranie dziecka
z Modelowego Przedszkola i Modelowego Żłobka (dalej placówki)**

Procedura służy do zapewniania dzieciom pełnego bezpieczeństwa w czasie przyprowadzania i odbierania dzieci z placówki oraz określania odpowiedzialności Rodziców (prawnych opiekunów) lub innych osób przez nich upoważnionych, nauczycieli (a w przypadku grupy żłobkowej opiekun) oraz pozostałych pracowników placówki (asystentów nauczycieli, wolontariuszy, pomocy, itp), zapewniających dziecku pełne bezpieczeństwo.

1. Za bezpieczeństwo dzieci w drodze do placówki odpowiadają rodzice/prawni opiekunowie/osoby upoważnione.
  2. Placówka czynne jest od godz. 6.30 do godz.18.00, od poniedziałku do piątku. Dziecko należy przyprowadzać do godziny 9:00 lub w innym czasie po poinformowaniu placówki oraz odebrać do godziny 18, po upływie czasu pracy placówki pobierana jest opłata wg cennika za każdą rozpoczętą godzinę.
  3. Rodzice/prawni opiekunowie/osoby upoważnione rozbierają dziecko w szatni.
  4. Rodzice/prawni opiekunowie/osoby upoważnione wprowadzają dziecko do Sali i powierzają pod opiekę nauczyciela bądź asystenta i podpisują listę obecności.
  5. Odpowiedzialność nauczyciela i asystenta rozpoczyna się z chwilą wprowadzenia dziecka do Sali.
  6. Nauczycielka ma prawo odmówić przyjęcia do placówki dziecka chorego lub podejrzanego o chorobę.
  7. Rodzice/prawni opiekunowie/osoby upoważnione mają obowiązek przyprowadzać do placówki dziecko zdrowe (bez objawów chorobowych). Dzieci z podejrzeniem choroby będą odsyłane z prośbą o wizytę u lekarza. Podejrzenie choroby to: silny kaszel, zielono-żółty katar, gorączka, wysypka. Przy ponownym przyprowadzeniu dziecka do placówki prosimy o zaświadczenie lekarskie, że dziecko jest zdrowe i może uczęszczać do placówki.
- Wszelkie dolegliwości opiekunowie dziecka zobowiązani są zgłaszać nauczycielowi udzielając wyczerpujących informacji na ten temat. Obowiązkiem nauczyciela jest powiadomić rodzica w razie nagłego pogorszenia zdrowia.
8. Nauczyciel ma prawo dokonać pomiaru temperatury dziecka, jeśli z jego obserwacji wynika, że dziecko może być chore. W przypadku kiedy temperatura dziecka wskazuje na stan podgorączkowy lub chorobowy ma prawo odmówić przyjęcia dziecka do grupy. W sytuacji gdy dziecko przebywa już w placówce nauczyciel ma obowiązek powiadomić o tym rodziców i prosić o odebranie dziecka z placówki.
  9. Odbiór dzieci z placówki jest możliwy wyłącznie przez rodziców/prawnych opiekunów/osoby upoważnione we wniosku o przyjęcie dziecka do placówki, który jest składany na początku każdego roku szkolnego i obowiązuje przez cały rok szkolny.
  10. W szczególnych przypadkach – (sytuacje losowe) – dopuszcza się możliwość wydania dziecka innej osobie pełnoletniej nie wymienionej we wniosku, ale tylko i wyłącznie po uprzednim przekazaniu takiej informacji przez rodziców nauczycielowi, asystentce lub personelowi administracyjnemu w formie pisemnej (dopuszcza się e-mail, sms).
  11. Dziecko nie będzie wydawane osobom niepełnoletnim.
  12. Odpowiedzialność nauczyciela i asystenta nauczyciela kończy się z chwilą odebrania dziecka z placówki.
  13. W salach porannego zbierania się dzieci i południowego rozchodzenia się dzieci, muszą znajdować się listy zbiorcze osób upoważnionych do odbioru dziecka z każdej grupy.

14. Rodzice/prawni opiekunowie/osoby upoważnione ponoszą pełną odpowiedzialność prawną za bezpieczeństwo odbieranego przez nich dziecka, od momentu jego odebrania z grupy i podpisania listy obecności.
15. Osoba upoważniona w momencie odbioru dziecka musi posiadać przy sobie dowód osobisty i na żądanie nauczycielki lub asystenta nauczyciela okazać go.
16. Rodzice/prawni opiekunowie/osoby upoważnione przy odbieraniu dziecka z placu zabaw są zobowiązani podejść do nauczyciela i zgłosić jego odebranie oraz podpisać się na liście obecności.
17. Za właściwe przestrzeganie zasad przyrowadzania i odbierania dzieci z placówki odpowiedzialni są rodzice/prawni opiekunowie/osoby upoważnione/ nauczyciele/asystenci nauczyciela.

Procedura II

Bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w placówce

1. Placówka sprawuje opiekę nad dziećmi, dostosowując metody i sposoby oddziaływania do wieku dziecka i jego możliwości rozwojowych, potrzeb środowiska z uwzględnieniem istniejących warunków lokalowych, a w szczególności zapewnia bezpośrednią i stałą opiekę nad dziećmi w czasie pobytu w placówce oraz w trakcie zajęć poza jej terenem.
2. Nauczyciel/opiekun musi być świadomy odpowiedzialności za zdrowie i bezpieczeństwo dzieci, jaka na nim spoczywa. Troska o pełne bezpieczeństwo wychowanków powinna być priorytetem wszelkich jego działań. Nauczyciel musi mieć świadomość, że w przypadku narażenia zdrowia i życia dzieci poniesie pełną odpowiedzialność dyscyplinarną.
3. Placówka zapewnia dzieciom pełne poczucie bezpieczeństwa - zarówno pod względem fizycznym, jak i psychicznym - za to poczucie bezpieczeństwa również odpowiada nauczyciel.
4. Placówka w swoich działaniach stosuje obowiązujące przepisy BHP i p/poż określone w odpowiednich przepisach prawa.
5. Dzieci są objęte ciągłym dozorem i opieką, nie mogą być pozostawione bez opieki dorosłych nawet na sekundę. W trakcie pracy oraz prowadzenia zajęć wychowawczo - dydaktycznych zabronione jest prowadzenie rozmów z wykorzystaniem telefonu komórkowego przez nauczyciela.
6. Podczas zabaw dowolnych w sali nauczyciel zwraca uwagę na zgodną i bezpieczną zabawę dzieci, zgodne korzystanie ze wspólnych zabawek i uczy dzielenia się nimi, ewentualnie ingeruje w konflikty między dziećmi, jeśli te nie są w stanie same ich rozwiązać.
7. Personel placówki/sekcja sprzątająca ma obowiązek sprawdzania czy środki czystości są odpowiednio zabezpieczone i przechowywane w miejscu niedostępnym dla dziecka!
8. Szatnie oraz korytarze na parterze oraz teren wokół budynku są monitorowane.
9. Teren jest ogrodzony, brama wjazdowa jest zamykana w godzinach 10:00 – 15:00.
10. Aby dostać się do budynku należy skorzystać z domofonu znajdującego się przy furtce oraz przy drzwiach głównych budynku. W godzinach 8:00 – 16:00 należy dzwonić pod numer 1, a jeśli ten nie odpowiada wybrać kolejny z listy w zakresie 1 – 9.
11. W przypadku braku dostaw prądu placówka pracuje w trybie manualnym, w związku z powyższym czas potrzebny na „otworzenie drzwi” może się wydłużyć. Prosimy o cierpliwość.

Procedura III

Otwieranie i zamykanie Placówki

1. Osoba upoważniona do otwarcia placówki, po otwarciu drzwi w pierwszej kolejności wyłącza uzbrojony alarm.
2. Sprawdza wszystkie sprzęty i przewody elektryczne pod kątem bezpieczeństwa po otwarciu placówki i przed jego zamknięciem (w salach, w kuchni, w toaletach, na placu zabaw).

MODELOWE PRZEDSZKOLE I ŻŁOBEK

3. Zgłasza Dyrektorowi ewentualne usterki.
4. Wietrzy pomieszczenia.
5. Zamyka i otwiera drzwi po każdym wejściu osoby trzeciej oraz pyta o cel wizyty.
6. Po zakończeniu czasu pracy placówki uzbraja alarm i zamyka drzwi.

Procedura IV

Postępowanie nauczycieli i personelu placówki w razie wypadku na terenie placówki z udziałem dziecka

RODZICE(OPIEKUNOWIE PRAWNI): podejmują wszelkie decyzje związane z leczeniem dziecka.

NAUCZYCIEL:

- zapewnia poszkodowanemu dziecku opiekę,
- udziela pierwszej pomocy,
- dba o bezpieczeństwo pozostałych dzieci lub przekazuje je pod opiekę nauczycielowi z drugiej grupy lub asystentowi
- wzywa karetkę pogotowia

ASYSTENT:

- zabezpiecza pozostałe dzieci z grupy oraz dba o ich bezpieczeństwo
- powiadamia o zajściu dyrektora

DYREKTOR:

- powinien zapewnić natychmiastową pomoc lekarską i opiekę poszkodowanemu dziecku
- zawiadomić rodziców/opiekunów prawnych
- powiadomić odpowiednie organy o wypadku (wypadek śmiertelny - prokurator, zatrucie pokarmowe - Państwowy Inspektorat Sanitarny)
- powołać zespół powypadkowy

Postępowanie powypadkowe

Zespół powypadkowy przeprowadza postępowanie powypadkowe oraz sporządza dokumentację powypadkową (protokół powypadkowy). W skład zespołu wchodzi: *dyrektor placówki, pracownik przeszkolony w zakresie BHP, nauczyciel / opiekun będący świadkiem wypadku.*

Procedura V

Rodzik/opiekun prawny chcący odebrać dziecko z placówki, będący pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających, zachowujący się agresywnie

1. Nauczyciel nie wydaje dziecka i zawiadamia dyrektora placówki.
2. Zawiadamia drugiego rodzica/opiekuna prawnego lub osobę upoważnioną przez rodziców do odbioru dziecka.
3. W przypadku odmowy odebrania dziecka przez inne osoby upoważnione do odbioru, dyrektor lub nauczyciel powiadamia jednostkę policji.
4. Po rozpoznaniu sytuacji domowej dziecka dyrektor wraz z policją ustala dalsze postępowanie.
5. Po zdarzeniu dyrektor rozmawia z rodzicami dziecka w celu wyjaśnienia zaistniałej sytuacji oraz zobowiązuje ich do przestrzegania określonych zasad w procedurach „Przyprowadzanie i odbieranie dziecka”
6. Po zakończeniu działań interwencyjnych dotyczących zaistniałego zdarzenia nauczyciel sporządza notkę służbową i przekazuje ją dyrektorowi.
7. Jeśli ww. sytuacja powtarza się dyrektor zobowiązany jest powiadomić Sąd Rodzinny - Wydział Rodzinny i Nieletnich i powiadomić rodziców o podjętych działaniach.

Procedura VI

Gdy dziecko nie zostanie odebrane z placówki

Jeśli dziecko nie zostanie odebrane do godziny 18, po upływie czasu pracy placówki pobierana jest opłata wg cennika za każdą rozpoczętą godzinę.

Jeśli dziecko nie zostanie odebrane:

- Nauczyciel powiadamia dyrektora
- Dyrektor lub pod jego nieobecność nauczyciel powiadamia rodziców/opiekunów prawnych i zobowiązuje ich do niezwłocznego odebrania dziecka.
- Jeśli próba powiadomienia rodziców się nie powiedzie, dyrektor lub nauczyciel zwraca się o pomoc do policji w celu ustalenia pobytu rodziców/opiekunów prawnych dziecka.
- Nauczyciel sporządza notkę służbową, którą przekazuje dyrektorowi placówki.
- Po zdarzeniu nauczyciel przeprowadza rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi w celu wyjaśnienia sytuacji i zobowiązuje ich do przestrzegania prawa obowiązującego w placówce.
- Jeśli sytuacja powtarza się, dyrektor powiadamia Sąd Rodzinny oraz rodziców o podjętych działaniach.

Procedura VII

Odbieranie dziecka z przedszkola przez rodziców rozwiedzionych, żyjących w separacji lub w wolnym związku

1. Nauczyciel wydaje dziecko każdemu z rodziców, jeśli ma on zachowane prawa rodzicielskie, o ile postanowienie sądu nie stanowi inaczej.
2. Jeśli do placówki zostanie dostarczone postanowienie sądu o sposobie sprawowania przez rodziców opieki nad dzieckiem, nauczyciel postępuje zgodnie z tym postanowieniem.
3. O każdej próbie odebrania dziecka przez rodzica/opiekuna nieuprawnionego do odbioru, nauczyciel powiadamia dyrektora placówki i rodzica/opiekuna sprawującego opiekę nad dzieckiem.
4. W sytuacji, kiedy oboje rodzice wykonują władzę rodzicielską, a mimo to na terenie placówki dochodzi między nimi do sporów o odbiór dziecka, np. kłótnie rodziców, wrywanie sobie dziecka, itp. nauczyciel lub dyrektor powiadamia policję.

**DO ODBIORU DZIECKA MAJĄ PRAWO TYLKO RODZICE/OPIEKUNOWIE PRAWNI
ORAZ OSOBY PRZEZ NIE UPOWAŻNIONE.**

**Procedura VIII
Dotyczy wycieczki poza placówką oraz spacerów**

1. W placówce opracowany jest regulamin organizacji wycieczek z uwzględnieniem karty wycieczki. Karta wycieczki powinna być wypisywana przy każdym wyjściu dzieci poza teren placówki – nie dotyczy spacerów, podczas których obowiązuje lista obecności, zaś informacja o spacerze zostaje odnotowana w dzienniku przedszkola.
2. Organizator wyjścia/wyjazdu uczniów poza teren placówki odpowiada za zdrowie i bezpieczeństwo powierzonych mu dzieci są oni pod jego stałym nadzorem.
3. Należy uzyskać zgodę rodziców na udział ich dzieci w wycieczce poza teren miejscowości, w której znajduje się placówka. Jeśli u dziecka występują przeciwwskazania zdrowotne nie zezwalające na jego udział w wycieczce, zostaje on zwolniony z uczestnictwa w niej.
4. Należy przestrzegać warunków opieki nad dziećmi, a w szczególności:
  - stale sprawdzać stan liczebny dzieci przed wyruszeniem z każdego miejsca pobytu;
  - nauczyciel zobowiązany jest do stałego dyscyplinowania uczestników wycieczki;
  - w chwili wypadku to nauczyciel koordynuje działania ratunkowe i ponosi za to odpowiedzialność.
5. Na wycieczkę należy zabrać dobrze wyposażoną apteczkę pierwszej pomocy.
6. Na zajęciach odbywających się poza terenem placówki dzieci mają zapewnioną opiekę dorosłych, przy czym podczas spacerów poza teren placówki co najmniej 1 opiekun przypada na 10 dzieci (dla grupy żłobkowej 1 opiekun / 5 dzieci), a w przypadku dzieci niepełnosprawnych potrzebujących indywidualnej opieki wyznaczone są dodatkowe osoby.
7. Na wycieczkach mogą być również rodzice - na zaproszenie nauczycieli.

**Procedura IX
Bezpieczne korzystanie z ogrodu placówki**

1. Dzieci mogą przebywać w ogrodzie placówki wyłącznie pod opieką nauczycielki lub innej osoby dorosłej.
2. Podczas zabawy dzieci przestrzegają ustalonych wcześniej zasad bezpieczeństwa.
3. Dzieciom nie wolno:
  - Spychać się ze zjeżdżalni i innych sprzętów stanowiących wyposażenie ogrodu,
  - Podchodzić do bujającej się huśtawki,
  - Huśtać się zbyt wysoko,
  - Obsypywać się piachem,
  - Niszczyć sprzętu ogrodowego,
  - Wychodzić samowolnie z ogrodu placówki,
  - Przechodzić przez ogrodzenie,
  - Wchodzić do pomieszczeń kotłowni, wchodzić do pomieszczeń gospodarczych,
  - Załatwiać czynności fizjologiczne na terenie ogrodu,
  - Zrywać roślin,
  - Odchodzić z ogrodu placówki bez pożegnania z nauczycielką / opiekunem grupy.
4. Kosz z zabawkami w ogrodzie przynosi i wynosi tylko nauczycielka lub asystentka.
5. Nauczycielka rozdziela zabawki między dzieci.
6. Nauczyciel pomaga korzystać z urządzeń i zabawek na placu zabaw.
7. Nauczyciel dba o to, aby dzieci sprzątały po sobie wzięte zabawki.
8. Dzieci wchodząc i schodząc z placu zabaw poruszają się zwartej kolumnie.
9. W czasie pobytu na placu zabaw nie przewiduje się możliwości gromadzenia

MODELOWE PRZEDSZKOLE I ŻŁOBEK

nauczycielek w jednym miejscu. Nauczyciele powinni być w bezpośrednim kontakcie ze swoimi dziećmi i przybywać w miejscu największych zagrożeń.

10. Podczas pobytu na dworze dziecko ma prawo skorzystać z toalety pod opieką asystenta.
11. W czasie pobytu dzieci na placu zabaw w ramach realizacji podstawy programowej mogą przebywać wyłącznie dzieci z nauczycielkami. Wyjątek to okres adaptacji, gdy dziecko jest pod opieką rodzica.

Procedura X

Postępowanie w razie obfitych opadów śniegów, oblodzeń i innych zagrożeń związanych z porą roku

1. W przypadku wystąpienia obfitych opadów śniegu lub oblodzenia, powodujących śliskość na drogach (i chodnikach) prowadzących do budynku, dyżurujący dozorca zobowiązany jest na bieżąco podejmować działania doprowadzające nawierzchnię do stanu bezpiecznego (tzn. odgarniać śnieg, posypywać powierzchnię piaskiem z solą, usuwać oblodzenia).
2. W przypadku obfitych opadów śniegu zobowiązuje się dozorcę do monitorowania wysokości pokrywy śnieżnej na dachu – bez wchodzenia na dach.
3. Informację o grubości pokrywy śnieżnej dozorca przekazuje niezwłocznie dyrektorowi placówki. Decyzję o zleceniu usunięcia nadmiaru śniegu z dachu wyspecjalizowanej firmie podejmuje dyrektor.
4. W sytuacji powstania na dachu sopli lodu i zwisów śnieżnych zagrażających bezpieczeństwu dyrektor zawiadamia jednostkę straży pożarnej.
5. W sytuacji silnego zalodzenia i obfitych opadów śniegu, silnych wiatrów, gradobicia dyrektor podejmuje decyzję o zakazie wychodzenia z dziećmi poza teren budynku.
6. Wszyscy pracownicy placówki są zobowiązani do natychmiastowego informowania do wszelkich zaistniałych zagrożeniach zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz budynku.

Procedura XI

Wystąpienie w przedszkolu choroby zakaźnej, wszawicy

Żaden z nauczycieli oraz innych pracowników placówki nie może podać dziecku leków!

1. Choroba zakaźna

Rodzice mają obowiązek niezwłocznie poinformować placówkę o chorobie zakaźnej u dziecka. Dyrektor ma obowiązek poinformowania rodziców o przypadku wystąpienia choroby zakaźnej w placówce.

Personel obsługowy ma obowiązek meble i zabawki umyć środkami antybakteryjnymi. Fakt wykonania odnotować w zeszycie dezynfekcji.

Dalsze działania w takiej sytuacji dyrektor podejmuje zgodnie z wytycznymi Sanepidu. W przypadku wystąpienia u dziecka choroby zakaźnej placówka ma prawo żądać od rodzica, a rodzice są zobowiązani do przedłożenia zaświadczenia lekarskiego potwierdzającego zakończenie leczenia.

2. Wszawica

Placówka bezzwłocznie powiadamia rodziców / prawnych opiekunów o wystąpieniu wszawicy. Obowiązek wykonania zabiegów w celu skutecznego usunięcia wszawicy spoczywa na rodzicach/prawnych opiekunach.

Procedura XII

Postępowanie w sytuacji zagrożenia wymagającego ewakuacji

1. W sytuacji wystąpienia pożaru decyzję o przeprowadzeniu ewakuacji dzieci i mienia oraz sposobie gaszenia pożaru podejmuje Dyrektor placówki, a w razie jego nieobecności osoba upoważniona lub wyznaczona.
2. Za bezpieczeństwo przeprowadzenia ewakuacji dzieci odpowiedzialny jest Dyrektor placówki, który jednocześnie nią kieruje, a w czasie jego nieobecności osoba upoważniona.
3. Ewakuację na wypadek pożaru lub innego niebezpieczeństwa należy prowadzić w następujących etapach:
  - 1) ogłoszenie alarmu o pożarze lub innym niebezpieczeństwie przy użyciu komunikatu głosem: uwaga, uwaga, ogłaszam alarm ewakuacyjny!
  - 2) Zaalarmować straż pożarną.
  - 3) Przystąpić do ewakuacji dzieci zgodnie z planem ewakuacji.
  - 4) Przystąpić do gaszenia pożaru przy użyciu podręcznego sprzętu gaśniczego (gaśnice, koce gaśnicze).
  - 5) Na terenie placówki muszą być wyznaczone osoby odpowiedzialne za ewakuację i posiadać ukończone szkolenie z tego zakresu.
  - 6) Obowiązkiem nauczyciela jest bezpieczne wyprowadzenie dzieci:
    - a) nauczyciel wyprowadza dzieci z pomieszczeń ustalonymi drogami ewakuacyjnymi;
    - b) nakazuje dzieciom poruszać się w szeregu trzymając się za ręce, a sam idzie na początku trzymając pierwsze dziecko za rękę, na końcu wychodzi pomoc nauczyciela/asystent, która sprawdza czy wszystkie dzieci opuściły miejsce zdarzenia;
    - c) nauczyciel wyprowadza dzieci w bezpieczne miejsce wyznaczone w planie ewakuacji.

Procedura XIII

Udzielenie pomocy psychologiczno- pedagogicznej

Celem procedury jest rozpoznawanie i zaspokajanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych dziecka oraz rozpoznawanie indywidualnych możliwości psychofizycznych dziecka.

Zakres procedury:

Procedurze podlegają zasady postępowania nauczyciela wobec dzieci przejawiających uzdolnienia jak również trudności wynikające z: niepełnosprawności, z zagrożeniem niedostosowania społecznego, ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się, z zaburzeniami komunikacji językowej, z chorobami przewlekłymi, z zaniedbań środowiskowych związanych z sytuacją bytową dziecka i jego rodziny, z sytuacji kryzysowych lub traumatycznych.

Postępowanie z dzieckiem krzywdzonym:

1. Stwierdzenie przez nauczycielkę lub dyrektora, że mamy do czynienia z przypadkiem przemocy (psychicznej, fizycznej, emocjonalnej, seksualnej).
2. Przeprowadzenie rozmowy z rodzicami:
  - termin rozmowy dogodny dla obu stron;
  - ostrożne prowadzenie rozmowy (nie oskarżanie, nie grożenie konsekwencjami);
  - przedstawienie rzeczowych argumentów;
  - wysłuchanie rodziców, opiekunów prawnych dziecka;
  - udzielenie rad, zaoferowanie odpowiedniej do sytuacji pomocy;

MODELOWE PRZEDSZKOLE I ŻŁOBEK

- sporządzenie odpowiedniej dokumentacji.

3. W razie uchylania się rodziców od kontaktu z placówką, lub stałej obserwacji u dziecka przejawów zaniedbania informujemy odpowiednie służby:

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie;

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej;

Sąd Rodzinny;

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie;

Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną;

Kuratora Sądowego.

Pomoc w konkretnym przypadku zależy od specyficznych potrzeb i problemów danej rodziny. Wszystkie rozmowy powinny kończyć się konkretnymi ustaleniami obydwu stron, ze wszystkich powinny zostać sporządzone notatki służbowe.

PRZEMOC FIZYCZNA - rozumiana jest jako zadawanie fizycznych ran, tj. stłuczeń, poparzeń, pręg, cięć. To także przypalanie, potrząsanie, kopanie, uderzanie pięścią. Działanie sprawcy najczęściej nie jest jednorazowe, a nasilanie agresji bywa różne.

Objawy stosowania przemocy fizycznej

- Widoczne:

siniaki, ślady uderzeń (paskiem, kablem) na twarzy, klatce piersiowej, plecach, pośladkach, nogach, ślady oparzeń (papierosowych lub wyraźnie zaznaczonym kształtem wskazującym na użycie pogrzebacza, żelazka itp.), rany w różnych fazach gojenia się, złamania, powtarzające się zwichnięcia, opuchlizny.

- Wynikające z obserwacji zachowania dziecka:

lęk przed rozbieraniem się na zajęciach gimnastycznych, lęk przed nagłym dotknięciem (unik, skulenie się), niestosowny strój do pogody (zakrywanie ubraniem zranień), lęk przed powrotem do domu, nadmierna agresja bądź apatia, ukrywanie prawdy (dziecko jest czujne i ostrożne).

PRZEMOC EMOCJONALNA

Każde upokorzenie dziecka jest formą przemocy emocjonalnej. Występuje ona w przypadku takich postaw rodzicielskich jak: odrzucenie emocjonalne, brak zainteresowania, ignorowanie, szykanowanie, nadmierne kontrolowanie, szantażowanie, wymuszanie lojalności, nieposzanowanie godności i prywatności, wzbudzanie poczucia winy. Zaburzenia pojawiają się, gdy dochodzi do powtarzania się sytuacji nadużycia.

Zachowania dziecka, które mogą świadczyć o przemocy emocjonalnej:

zaburzenia mowy (wynikające z napięcia nerwowego),

dolegliwości i psychosomatyczne (ból brzucha, głowy, mdłości),

moczenie i zanieczyszczanie się bez powodów medycznych,

mimowolne ruchy mięśni, szczególnie twarzy,

wycofanie, depresja,

zachowania destrukcyjne,

nadmierne podporządkowanie się dorosłym,

częste kłamstwa,

nieadekwatny lęk przed konsekwencjami różnych działań,

lęk przed porażką.

PRZEMOC SEKSUALNA

Przemoc seksualna oznacza wykorzystywanie dziecka przez osoby dorosłe w celu uzyskania przyjemności seksualnej. Wykorzystywanie może odbywać się w dwojaki sposób: przez dotyk – stosunek (oralny, analny, pochwowy, między udowy) lub uświłowanie odbycia stosunku, bez dotyku – rozmowy o seksie, robienie zdjęć, ekshibicjonizm, zmuszanie się do oglądania aktów płciowych, do rozbierania się.

Objawy nadużyć seksualnych

Specyficzne:

opuchlizna w okolicach genitaliów, otarcia naskórka, bolesność okolic narządów płciowych i odbytu, ból podczas oddawania moczu, ból przy chodzeniu i siadaniu rany w ustach, zapalenia pochwy, upławy, nadmierna pobudliwość seksualna (znajomość anatomii narządów płciowych),

Niespecyficzne:

wzmoczona pobudliwość psychoruchowa, zaburzenia koncentracji, zaburzenia zachowania,

ZANIEDBANIE

Objawy zaniedbania:

zaburzony rozwój fizyczny (wzrost i waga poniżej normy),
zaniedbany wygląd (brudne włosy, ubranie niestosowne do pogody),
nie wyleczone rany, choroby zębów,
zmęczenie, apatia.

Procedura XIV

Postępowania w sytuacjach kryzysowych

(urazy, omdlenia, skaleczenia, reanimacja, zadławienia, drgawki, utrata przytomności)

1. Techniki podstawowych zabiegów reanimacyjnych:

Po rozpoznaniu zatrzymania serca (utrata przytomności + brak tętna w tętnicy szyjnej) należy:

- 1) Ułożyć ratowanego na wznak na twardym podłożu.
- 2) Odchylić głowę ratowanego ku tyłowi.
- 3) Sprawdzić palcem jamę ustną i ewentualnie usunąć ciała obce (ruchome protezy zębowe).
- 4) Rozpocząć wykonywanie sztucznego oddychania metodą usta-usta i masaż serca.

Oddech metodą usta-usta

Ratownik klęczy z boku ratowanego na wysokości jego głowy, kładzie jedną dłoń na czole ratowanego, drugą podkłada pod kark, odginając głowę ratowanego ku tyłowi.

Jeżeli żuchwa opada nadmiernie ku dołowi, należy dłonią (zamiast podkładać ją pod kark) ująć brodę i żuchwę podciągnąć ku górze.

Ratownik nabiera głęboki wdech, zaciska nos ratowanego palcami dłoni trzymanej na czole, przykłada swe usta do ust ratowanego, możliwie szczelnie, i wdmuchuje w nie energicznie powietrze.

W czasie wdmuchiwania powietrza klatka piersiowa ratowanego powinna unieść się ku górze.

Jeżeli się nie unosi, wdech nie był skuteczny (prawdopodobnie w wyniku: niezaciśnięcia nosa ratowanego, niewystarczającego odgięcia głowy ku tyłowi, złego „uszczelnienia” ust ratownika z ustami ratowanego, mało energicznego wdmuchiwania powietrza przez ratownika).

Wdech ratowanego następuje spontanicznie.

Masaż pośredni serca

Masaż polega na rytmicznym uciskaniu mostka, powodującym ściśnięcie serca pomiędzy mostkiem a kręgosłupem i wypchnięcie krwi z komór serca do dużych tętnic.

Aby masaż serca był skuteczny i nie powodował obrażeń (złamań żeber i mostka), mostek należy uciskać wyłącznie nadgarstkiem, co zapewnia odwiedzenie dłoni ku górze, a miejscem ucisku powinna być dokładnie linia środkowa ciała, w 1/3 dolnej części mostka, niesięgająca jego dolnego końca.

U dzieci należy ułożyć jeden palec powyżej dołu mostka, wyczuć brzegi mostka (jego połączenie z żebrami) oraz dolny brzeg pomiędzy łukami żebrowymi.

Przesunięcie nadgarstka w bok od linii środkowej powoduje uszkodzenie przyczepów żeber do mostka lub ich złamanie.

Ułożenie nadgarstka zbyt nisko grozi złamaniem mostka i uszkodzeniem wątroby.

Przystępując do masażu, należy ułożyć dłonie jedna na drugiej, z palcami odgiętymi ku górze i skierowanymi poprzecznie do osi długiej klatki piersiowej (ratownik zajmuje pozycję u boku ratowanego).

Pierwsze uciśnięcie mostka powinno być wykonane delikatnie, aby sprawdzić podatność klatki piersiowej (należy podkreślić, że w stanie śmierci klinicznej, powodującej zniesienie napięcia mięśni, dużo łatwiej jest ucisnąć mostek).

Ucisk powinien powodować ugięcie mostka ok. 4–5 cm (u dziecka – 2,5–3,5 cm).

W czasie wykonywania ucisków ratownik powinien mieć ręce wyprostowane w łokciach.

Przy zwalnianiu ucisku nie należy odrywać nadgarstków od powierzchni klatki piersiowej.

Koordinacja masażu serca i sztucznego oddychania

Zależnie od sytuacji zabiegi wykonuje jeden ratownik albo dwóch. W przypadku dwóch ratowników jeden wykonuje sztuczne oddychanie, a drugi – masaż serca. Należy wtedy wykonywać ok. 12 oddechów na minutę (wdech co 5 sekund) i 60–80 ucisków klatki piersiowej. Jeżeli ratownik jest jeden, musi on naprzemiennie wykonywać zarówno masaż, jak i oddech. W tym celu uciska mostek 15 razy, a następnie wykonuje 2 kolejne szybkie oddechy (u dzieci: 5 ucisków i 1 oddech), nie czekając z drugim oddechem na całkowite opadnięcie klatki piersiowej ratowanego – ten cykl należy powtarzać.

W czasie wykonywania masażu serca powinna być wyczuwalna fala tętna na dużych tętnicach (tętnicy szyjnej, biodrowej). Co kilka minut należy na kilka sekund przerywać masaż serca i kontrolować na dużej tętnicy, czy nie powróciła własna czynność serca. Po stwierdzeniu własnej fali tętna, dowodzącej powrotu czynności serca, należy przerwać masaż. Zwykle trzeba jeszcze przez pewien czas kontynuować sztuczne oddychanie – do powrotu własnego skutecznego oddechu. Należy też bezwzględnie nadal kontrolować tętno, ponieważ może się zdarzyć ponowne zatrzymanie czynności serca.

Zabiegi reanimacyjne należy kontynuować przez godzinę. Spełnienie tego warunku możliwe jest przy obecności kilkuosobowej grupy ratowników, zmieniających się przy wykonywaniu zabiegów. Nie powinno się przerywać zabiegów przed przybyciem ambulansu reanimacyjnego pogotowia.

Pozycja bezpieczna

- 1) Ratownik przywodzi kończyny górne poszkodowanego do tułowia.
- 2) Kończyny dolne układa razem.
- 3) Klęka z tej strony poszkodowanego, w którą zamierza go obrócić.
- 4) Rękę bliższą sobie układa pod kątem 90o. Następnie zgina w łokciu tak, aby dłoń była skierowana ku górze.
- 5) Dalszą rękę przekłada w poprzek klatki piersiowej poszkodowanego i kładzie dłoń pod bliższym sobie policzkiem ofiary.
- 6) Zgina dalszą kończynę dolną poszkodowanego w kolanie i stabilizuje, podkładając stopę pod drugą kończynę.
- 7) Stabilizując dalszą kończynę górną poszkodowanego przy policzku ofiary jedną ręką, drugą ręką ciągnie do siebie uniesione kolano. Poszkodowany obraca się w stronę ratownika.
- 8) Ratownik układa kończynę, za którą ciągną poszkodowanego tak, aby staw biodrowy i kolanowy były zgięte pod kątem prostym.
- 9) Odgina głowę poszkodowanego ku tyłowi, aby udzielić drogi oddechowej.
- 10) Gdy to konieczne, wkłada rękę podłożoną pod policzek głębiej pod głowę, aby utrzymać odgięcie głowy ku tyłowi.
- 11) Okrywa poszkodowanego, chroniąc przed utratą ciepła.
- 12) Regularnie sprawdza oddech.
- 13) Po 30 minutach kładzie poszkodowanego na drugim boku.

2. Postępowania w sytuacjach kryzysowych – URAZY KRĘGOSŁUPA

- 1) Unieruchomić głowę i szyję oraz tułów.
- 2) Ocenić funkcje życiowe – oddech tętno, jeśli wymagana jest resuscytacja – udzielenie dróg oddechowych poprzez wysunięcie żuchwy.
- 3) Jeśli poszkodowany nie wymaga innych działań, nie należy go poruszać do czasu przyjazdu pogotowia ratunkowego.
- 4) Jeśli poszkodowany musi być przeniesiony, jest to możliwe po uprzednim unieruchomieniu głowy, szyi i tułowia.

3. Postępowania w sytuacjach kryzysowych – UTRATA PRZYTOMNOŚCI

- 1) Wezwać pomoc.
- 2) Ocenić oddech.
- 3) Zanalizować przyczynę i możliwych następstw.
- 4) Jeżeli poszkodowany oddycha, po wykluczeniu urazów ułożyć go w pozycji bezpiecznej i kontrolować oddech.

4. Postępowania w sytuacjach kryzysowych - ZADŁAWIENIA

- 1) Nakłonić poszkodowanego do kaszlu.
- 2) Uderzyć 5 razy w okolicę międzyłopatkową.

- 3) Wykonać 5 razy uciśnięcie nadbrzusza. Ratownik staje z tyłu poszkodowanego, obejmuje go rękoma, kładąc jedną pięść na nadbrzuszu (pod mostkiem), a drugą ręką chwytając pięść pierwszej.
  - 4) Wykonuje silne w kierunku górnio-tylnym.
  - 5) Z uwagi na możliwość utraty przytomności przez poszkodowanego ratownik powinien go asekurować – wstawić stopę między stopy poszkodowanego i oprzeć poszkodowanego o swoje biodro.
  - 6) Powtarzać punkt 2 i 3 do momentu udrożnienia dróg oddechowych lub utraty przytomności przez poszkodowanego.
  - 7) Jeżeli poszkodowany jest nieprzytomny, wezwać pomoc.
6. Udrożnić drogi oddechowe.
- Wykonanie: stań z boku poszkodowanego, odegnij głowę ku tyłowi, kładąc rękę na czole poszkodowanego, i unieś żuchwę dwoma palcami drugiej ręki.
7. Wykonać 2 wdechy i skontrolować rezultaty – obserwacja wychyleń klatki piersiowej.
  8. Repozycja głowy – powtórzyć punkt 3 w celu eliminacji wcześniejszego błędu ratownika.
  9. Ponownie wykonać dwa wdechy i skontrolować rezultaty – obserwacja wychyleń klatki piersiowej.
  10. 5 uciśnień nadbrzusza – ratownik klęka nad poszkodowanym, kładzie część dłoniową nadgarstka na nadbrzuszu poszkodowanego, drugą opiera na pierwszej i wykonuje silne uciśnięcia w kierunku głowy i grzbietu poszkodowanego.

5. Postępowania w sytuacjach kryzysowych ZŁAMANIA, SKRĘCENIA, ZWICHNIĘCIA

1. Usunąć odzież z nad miejsca uszkodzenia.
  2. Jeśli są obecne rany, przykryć je jałowym opatrunkiem.
  3. Jeśli występuje krwawienie, zatamować je.
  4. Unieruchomić uszkodzoną kończynę w pozycji, w jakiej się znajduje.
- Przy złamaniach unieruchamia się dwa sąsiadujące stawy, a przy uszkodzeniu stawu – staw i sąsiadujące kości; palce zawsze muszą być widoczne (kontrola ukrwienia); jeśli złamana jest kończyna górna, można ją unieruchomić, mocując do tułowia; jeśli złamana jest kończyna dolna, można ją unieruchomić z drugą kończyną dolną

6. Postępowania w sytuacjach kryzysowych - ZRANIENIA

1. Przemyć ranę wodą przegotowaną bądź wodą utlenioną.
2. Zabezpieczyć plastrem lub bandażem.
3. Gdy występuje krwawienie, tamować je przez przyłożenie jałowego opatrunku bezpośrednio na ranę i uciśnięcie go.
4. Unieruchomić uszkodzoną część ciała (kończyny) – zmniejsza to krwawienie i ból.
5. Zabezpieczyć oderwane lub amputowane części ciała. Uszkodzone części ciała należy przybandażować.
6. Jeżeli w ranie są widoczne narządy wewnętrzne, np. jelita, nie wolno odprowadzać ich do jamy brzusznej, można jedynie przykryć je jałową, wilgotną gazą.
7. Jeżeli w ranie widoczne są wbite w nią ciała obce, np. nóż, pręt, nie wolno ich wyjmować ze względu na ryzyko krwotoku.
8. W przypadku ran zamkniętych ucisnąć i schłodzić uszkodzone miejsca (przyłożyć lód lub polewać zimną wodą), unieść uszkodzoną część ciała, unieruchomić.

7. Postępowania w sytuacjach kryzysowych – CIAŁO OBCE W OKU

1. Pod powieką dolną:
  - a. Poprosić poszkodowanego, aby patrzył w górę.
  - b. Odciągnąć powiekę palcami jednej ręki, a drugą ręką delikatnie pocierać, za pomocą kawałka miękkiej chusteczki, wewnątrz powieki w kierunku do nosa.
2. Pod powieką górną:
  - a. Poprosić poszkodowanego, aby patrzył w dół.
  - b. Uchwycić palcami jednej ręki górną powiekę za rzęsy, naciągnąć ją w dół, nad dolną powiekę, po czym puścić ją i pozwolić jej powrócić do pozycji wyjściowej (w ten sposób istnieje szansa, że rzęsy dolnej powieki oczyszczą wewnątrz powieki górnej).
3. Gdy ostre ciała (np. opiłki metalu) tkwią w powiece, nie usuwamy ich, ale bandażujemy obie gałki oczne i transportujemy chorego do lekarza.
4. Obie gałki oczne powinny pozostać w bezruchu.
5. Nie stosować żadnych maści lub kropli do oczu.

8. Postępowania w sytuacjach kryzysowych - DRGAWKI

1. Postępowanie sprowadza się do zapewnienia poszkodowanemu warunków ograniczających możliwość dalszych obrażeń.
2. Zabezpieczyć przed upadkiem i urazami.
3. Udrożnić drogi oddechowe, przytrzymać głowę.
4. Nie wkładać w usta poszkodowanego jakichkolwiek przedmiotów.
5. Nie krępować ciała poszkodowanego.
6. Ułożyć w pozycji bezpiecznej po zakończeniu napadu drgawkowego.
7. Kontrolować drożność dróg oddechowych i funkcji życiowych.
8. Wezwać pomoc medyczną.

9. Postępowania w sytuacjach kryzysowych – KRWOTOK WEWNĘTRZNY

1. Ocenić stan poszkodowanego – świadomości, oddechu, tętna.
2. Zbadać poszkodowanego i ustalić rozpoznanie.
3. Przy krwawieniu wewnątrz kończyn – unieruchomić je.
4. Ułożyć poszkodowanego w pozycji przeciwwstrząsowej (z lekko uniesionymi nogami).
5. Okryć poszkodowanego.
6. Kontrolować parametry życiowe.
7. Nie podawać poszkodowanemu niczego doustnie.

Procedura postępowania w sytuacjach kryzysowych - krwotok z nosa

1. Posadzić dziecko, uspokoić, pochylić do przodu.
2. Ucisnąć skrzydełka nosa do ustania krwotoku.
3. Przyłożyć zimny opatrunek bezpośrednio na nos i na szyję w miejscu przebiegu dużych naczyń.

Procedura postępowania w sytuacjach kryzysowych - krwotok zewnętrzny

1. Ocenić stan poszkodowanego: świadomości, oddechu, tętna.
2. Nałożyć jałowy opatrunek i ucisnąć miejsce krwawienia.
3. Umocować opatrunek bandażem; kontynuować ucisk do ustania krwawienia.
4. Jeśli opatrunek przesiąka krwią – dołożyć kolejne warstwy.
5. Jeśli krwawienie nadal nie ustaje, unieść krwawiącą kończynę, nie zwalniając ucisku.
6. Unieruchomić krwawiącą kończynę.
7. Jeśli powyższe zawodzi, ucisnąć tętnicę powyżej miejsca krwawienia.

8. W ostateczności stosować opaskę uciskową – należy ją stosować raczej w bardzo ciężkich przypadkach, np. przy amputacjach lub zmiążdżeniach (nie wolno zakładać opaski uciskowej na kończyny poniżej łokci lub kolan oraz na tułowie; nie można jej poluznić po założeniu, założoną opaskę należy opisać hasłem „opaska uciskowa” oraz podać godzinę jej założenia).

10. Postępowania w sytuacjach kryzysowych – OBRAŻENIA CHEMICZNE OCZU

1. Zabezpieczyć ręce przed poparzeniem (nałożyć gumowe rękawice).
2. Poszkodowanego położyć na płaskiej powierzchni, głowę odwrócić w stronę oparzonej gałki ocznej (gdy obie są oparzone – przemywać na przemian).
3. Ochronić zdrowe oko (przykryć opatrunkiem).
4. Rozszerzyć palcami powieki chorego oka, a potem je przemywać.
5. Przy oparzeniu wapnem najpierw usunąć grudki wapna.
6. Wlewać wodę do oka od strony nosa w kierunku skroni przez ok. 20 minut.
7. W miarę możliwości poszkodowany powinien poruszać gałką oczną.
8. Widoczne uszkodzenia tkanek osuszyć gazikami.
9. Obandażować oczy i pozostawić w bezruchu.
10. Zapewnić transport do lekarza, do tego czasu opiekować się poszkodowanym.

11. Postępowania w sytuacjach kryzysowych – OMDLENIA

1. Ułożyć poszkodowanego na plecach.
2. Zastosować pozycję cztero kończynową (jednoczesne uniesienie kończyn górnych i dolnych).
3. Usunąć ewentualne przyczyny (przewietrzyć pomieszczenie itp.).

12. Postępowania w sytuacjach kryzysowych - OPARZENIA

1. Odsunąć poszkodowanego od źródła ciepła.
2. Ugaszenie odzieży. Palący się materiał usuwamy, jeśli jest przyczepiony do ubrania, lub pozostawiamy, gdy jest przyczepiony do skóry.
3. Zapewnić drożność dróg oddechowych (należy usunąć oparzonego z pomieszczenia zadymionego).
4. Natychmiast schłodzić zimną wodą oparzoną powierzchnię przez kilkanaście minut.
5. Przy oparzeniach w obrębie jamy ustnej i gardła poszkodowany powinien płukać gardło zimną wodą albo ssać kawałki lodu.
6. W przypadku oparzeń chemicznych należy słuکیwać oparzoną powierzchnię strumieniem bieżącej wody przez 15 minut.
7. Jedynie w przypadku oparzeń wapnem niegaszonym przed ich zmywaniem należy najpierw wytrzeć wapno na sucho.
8. Koniecznie zdjąć ciasne ozdoby (ze względu na obrzęk).
9. Rany zabezpieczyć opatrunkiem.
10. Przy wstrząsie ułożyć poszkodowanego w pozycji przeciwwstrząsowej.
11. Przewieźć poszkodowanego do szpitala.

13. Postępowania w sytuacjach kryzysowych - porażenie prądem

1. Usunąć przyczynę, która spowodowała porażenie prądem.
2. Przede wszystkim należy wyłączyć źródło prądu i jeśli jest to niemożliwe – odciągnąć poszkodowanego za pomocą nieprzewodzących materiałów (np. kawałka suchego drewna lub drążka izolacyjnego).

Ratownik musi też zadbać o własne bezpieczeństwo i uważać, aby samemu nie zostać porażonym.

3. Ocenic objawy zyciowe i – jeśli to konieczne – rozpocząć resuscytację. Gdyby masaż serca był nie możliwy.
4. Z powodu sztywności klatki piersiowej należy wykonywać sztuczne oddychanie do czasu, aż klatka piersiowa stanie się na powrót podatna na ucisk mostka.
5. Wezwać karetkę pogotowia.
6. Ocenic obrażenia ciała: unieruchomic przy złamaniach i zwichnięciach.
7. Chłodzić i zabezpieczyć rany przed zakażeniem w oparzeniach.
8. W zależności od stanu przytomności poszkodowanego:
  - a) przetransportować go do szpitala, nawet jeśli jest przytomny;
  - b) jeśli jest nieprzytomny, ale ma zachowany oddech i krążenie, a jednocześnie wykluczamy uraz kręgosłupa i wstrząs – ułożyć poszkodowanego w pozycji bezpiecznej;
  - c) jeśli stwierdza się objawy wstrząsu – podjęcie odpowiednich działań.

Procedura XV

Organizowanie uroczystości w placówce

1. Nauczyciele poszczególnych grup opracowują plan działań artystycznych danej grupy oraz projekty strojów dzieci i dekoracji.
2. W terminie minimum 3 tygodni przed daną uroczystością nauczyciele przedstawiają plan uroczystości, projekty strojów dzieci oraz dekoracji dyrektorowi placówki do akceptacji.
3. Po zaakceptowaniu planu przez dyrektora nauczyciele mogą rozpocząć systematyczne próby z dziećmi.
4. Osoby odpowiedzialne za dekoracje dbają o ich staranne przygotowanie na jeden dzień przed daną uroczystością.
5. W uroczystościach w placówce biorą udział wszyscy nauczyciele, w ramach obowiązującego ich czasu pracy.
6. Uroczystość składa się z dwóch części – pierwsza część artystyczna pod kierunkiem i opieką nauczyciela oraz druga część integracyjna połączona z poczęstunkiem i tu opieką nad dzieckiem przejmuje rodzic lub opiekun prawny.

Procedura XVI

Kontakt z rodzicami

1. Indywidualne sprawy dotyczące konkretnego dziecka i problemów dydaktyczno-wychowawczych z nim związanych rodzice uzgadniają z wychowawcą grupy, specjalistami zatrudnionymi w placówce – z zakresu terapii pedagogicznej, pomocy psychologicznej, logopedą. Jeżeli efekt tych rozmów nie satysfakcjonuje ich, udają się do Dyrektora placówki.
2. Nauczyciele na bieżąco wymieniają informacje o dzieciach z rodzicami. Możliwy jest kontakt : telefoniczny, e-mailowy na zasadach uzgodnionych z nauczycielem.
3. Określa się następujący sposób przyjmowania i załatwiania spraw:
  - a) Dyrektor placówki przyjmuje podania, wnioski, skargi i pisma interesantów w godzinach pracy wywieszonych na tablicy ogłoszeń (korespondencję można kierować również drogą elektroniczną na adres: biuro@modeloweprzedszkole.eu.)
  - b) Sprawy są rozpatrywane z zachowaniem określonych terminów
  - c) Dyrektor placówki udziela szczegółowych informacji dotyczących sposobu załatwiania spraw.
4. Kontakty z rodzicami odbywają się w terminach ustalonych przez nauczyciela i rodziców.

Procedura XVII

Pobieranie i rozliczanie odpłatności za pobyt dziecka w placówce

1. Opłatę za pobyt dziecka w placówce stanowi przepis, który obejmuje całodzienną opiekę nad dzieckiem, zajęcia i pomoce dydaktyczne, pakiet zajęć rozwijających: plastyka, rytmika z elementami tańca, cykliczne warsztaty ceramiczne, baczytanie, zajęcia językowe, zajęcia logicznego myślenia, zajęcia gimnastyczne, ruchowe oraz inne. W ramach czesnego bezpłatne są również materiały plastyczne i piśmiennicze, owoce i woda przez cały dzień, upominki na urodziny, Dzień Dziecka, Mikołajki.

2. Dodatkowo płatne w Modelowym Przedszkolu:

- wyżywienie, które zamawiane jest i przywożone do przedszkola przez firmę cateringową, z możliwością dostosowania diety do potrzeb dziecka. Cena wyżywienia (śniadanie, zupa, drugie danie, podwieczorek) wg cennika za każdy dzień. W przypadku diety cena ustalana jest indywidualnie.

Za każdy dzień nieobecności zgłoszonej do godziny 8:00 (wyłącznie SMS), zwracany jest koszt wyżywienia według cennika.

- Zajęcia dodatkowe poza pakietem podstawowym, podręczniki,
- Ubezpieczenie - jednorazowa opłata przy zapisie dziecka oraz jednorazowa opłata roczna w każdym roku szkolnym
- Wycieczki poza przedszkole (teatr, zoo, i inne)
- Indywidualna opieka logopedy, psychologa, SI i innych specjalistów
- Diagnozy specjalistów, wydanie opinii dla poradni
- Opieka po godzinie 18 - za każdą rozpoczętą godzinę wg cennika

3. Wpłaty należy dokonywać do 5 dnia każdego miesiąca, z dopiskiem: MP - Opłata za przedszkole lub MZ – Opłata za Żłobek (podać m-c, rok), (imię i nazwisko dziecka). Płatności przyjmujemy tylko przelewem.

4. Numer Konta : MODELLOWE PRZEDSZKOLE i ŻŁOBEK **81 1140 2004 0000 3602 7657 4517** mBank

Procedura XVIII

Postępowanie z dzieckiem sprawiającym trudności wychowawcze.

Celem procedury jest usprawnienie i zwiększenie skuteczności oddziaływań wychowawczych placówki w sytuacjach trudnych, wskazanie działań naprawczych (korekcyjnych, terapeutycznych), zapobieganie powtarzaniu się zachowań niepożądanych poprzez wskazanie działań profilaktycznych oraz wypracowanie metod współpracy ze środowiskiem rodzinnym wychowanka.

1. Nauczyciel nawiązuje kontakt z rodzicami w celu przekazania, pozyskania dodatkowych informacji oraz uzgodnienia wspólnego oddziaływania wychowawczego,
2. Nauczyciel podejmuje działania wychowawcze zmierzające do eliminacji trudności i rozwiązywania problemów dziecka:
  - za zgodą rodziców kieruje dziecko na konsultacje specjalistyczną (psycholog terapeuta),

MODELOWE PRZEDSZKOLE I ŻŁOBEK

- opracowuje program działań z dzieckiem w oparciu o wnioski wynikające z przeprowadzonych badań,
  - prowadzi działania kompensacyjne.
3. Nauczyciel wspomaga rodziców w pracy z dzieckiem poprzez:
    - wskazanie odpowiadającej problemowi literatury,
    - przekazywanie propozycji zabaw i ćwiczeń,
    - dostarczanie wiedzy o instytucjach wspomagających rodzinę.
  4. Nauczyciel szczegółowo zapoznaje członków rady pedagogicznej z zaistniałym problemem i przedstawia podejmowane wnioski do realizacji.
  5. Kierując się dobrem dziecka w przypadku pojawiających się problemów rozwojowych i braku współpracy, dyrektor przeprowadza w obecności nauczycieli grupy rozmowę z rodzicami i sporządza z tego spotkania notatkę służbową.
  6. Wszelkie sygnały na temat zachowania dziecka kierowane przez rodzica do nauczyciela, jak również kierowane przez nauczyciela do rodzica muszą zostać odnotowane w zeszycie współpracy z rodzicami.
  7. W przypadku braku zgody rodzica na przeprowadzenie badań specjalistycznych oraz braku jakiegokolwiek współpracy z placówką, przy problemie dotyczącym dziecka zagrażającego bezpieczeństwu innych, Rada Pedagogiczna podejmuje decyzję o zgłoszeniu do Sądu Rodzinnego faktu niewydolności wychowawczej rodziny lub podejmuje decyzję o skreśleniu dziecka z listy dzieci chodzących do placówki.

Procedura XIX

Dziecko mające trudności edukacyjne.

1. Nauczyciele analizują i wyjaśniają przyczyny trudności swoich podopiecznych poprzez:
  - rozmowę z rodzicami (prawnymi opiekunami),
  - kierowanie dziecka w porozumieniu z rodzicami do PP-P w celu diagnozy przyczyn trudności.
4. Adekwatnie do rozpoznanych przyczyn organizują pomoc dzieciom w celu przezwyciężenia trudności:
  - Dostosowują formy, metody pracy i wymagania do zaleceń opinii lub orzeczenia PP-P
  - Pracują indywidualnie z dzieckiem oraz stawiają mu zadania,
  - współpracują z rodzicami, logopedą, psychologiem i innymi specjalistami w zależności od potrzeb

Procedura XX

Wspieranie dziecka zdolnego

Działania wychowawcy przedszkola:

- poznawanie dziecka i jego zainteresowań, mocnych stron, zdolności,
- położenie większego nacisku na myślenie twórcze niż odtwórcze,
- zachęcanie do twórczego rozwiązywania problemów,
- uczenie umiejętności planowania swojej pracy,
- umożliwianie udziału w konkursach i przeglądach,
- zindywidualizowanie pracy dziecka zdolnego,
- pomaganie w kształtowaniu pozytywnej samooceny, wzmacnianie wiary w swoje zdolności, wyrażanie zadowolenia z sukcesów,

- uczenie przyjmowania uwag i radzenia sobie z niepowodzeniami.
- możliwość udziału i pomoc w przygotowywaniu się do konkursów przedszkolnych i poza przedszkolnych

Procedura XXI

PROCEDURA WSPIERANIA ROZWOJU DZIECKA NADPOBUDLIWEGO

Zespół nadpobudliwości psychoruchowej to nadmierna pobudliwość układu nerwowego, na ogół objawiająca się przez nadruchliwość, wzmożoną pobudliwość emocjonalną i/lub specyficzne zaburzenia w sferze poznawczej. Inaczej mówiąc to odmienna praca mózgu, która uniemożliwia dziecku kontrolowanie swoich zachowań, a więc także kontrolowanie uwagi i ruchów. Jest stałą cechą dziecka, która może zmieniać się w miarę jak ono dorasta.

Wyróżnić można trzy charakterystyczne dla nadpobudliwości grupy objawów:

- nasilone zaburzenia uwagi – niemożność jej skoncentrowania (sfera poznawcza),
  - nadmierna impulsywność (sfera emocjonalna),
  - nadmierna ruchliwość (sfera ruchowa).
1. Postępowanie nauczyciela wobec dziecka nadpobudliwego:
    - ustalanie stałych i jednoznacznych zasad, przypominanie dziecku o obowiązujących zasadach oraz konsekwentne ich respektowanie,
    - stwarzanie dziecku „uporządkowanego świata”,
    - stosowanie krótkich, czytelnych komunikatów,
    - szukanie konstruktywnych form rozładowania nadruchliwości,
    - częste pozytywne wzmocnienie / chwalenie dziecka, zauważanie drobnych sukcesów,
    - niekaranie dziecka za objawy niezależne od niego,
    - przygotowywanie dziecka na nową sytuację i ustalenie nieprzekraczalnych zasad,
    - rozkładanie trudniejszych zadań na etapy, dzielenie dłuższych poleceń na części,
    - dostosowanie tempa pracy do możliwości dziecka,
    - stosowanie przerw, zabaw ruchowych,
    - docenianie trudu włożonego w pracę dziecka nadpobudliwego,
    - stosowanie metod wyciszających, relaksujących.
  2. Rodzicom dziecka nadpobudliwego placówka oferuje:
    - stałą i systematyczną współpracę z wychowawcą, celem ustalenia wspólnych kierunków pracy z dzieckiem (wspólny front działania dom- placówka).
  3. **W przypadku napadu złości / agresji w grupie należy dziecko odseparować od pozostałych dzieci, zapewniając pozostałym dzieciom bezpieczne warunki pobytu w placówce, porozmawiać z dzieckiem agresywnym, zaproponować mu inną aktywność / wyciszenie / spacer, etc. z drugim pedagogiem. Komunikacja powinna zacząć się słowami: Widzę, że jesteś zdenerwowany/ rozżłoszczony/ zły/ ....., może chciałbyś / chciałyś posłuchać muzyki / odpocząć bez grupy / poodpoczywać / etc ....**

Załącznik 1 KARTA WYCIECZKI/IMPREZY

(pieczęć placówki)

KARTA WYCIECZKI/IMPREZY

Cel i założenia programowe wycieczki/imprezy:

.....
.....
.....

Termin: ....., **ilość dni:** ....., **grupa:** .....

Liczba uczestników (dzieci): .....

Osoby odpowiedzialne za organizację wycieczki (imię i nazwisko, funkcja):

.....
.....

Liczba opiekunów wycieczki: .....

Środek lokomocji: .....

KOSZT: .....

Oświadczenie

W poczuciu odpowiedzialności za bezpieczeństwo, życie i zdrowie powierzonych mojej opiece dzieci, na czas trwania wycieczki zobowiązuję się do bezwzględnego przestrzegania przepisów dotyczących zasad bezpieczeństwa na wycieczkach i imprezach dla dzieci .

**Opiekunowie wycieczki/imprezy
(imię i nazwisko oraz podpis)**

.....

**Kierownik wycieczki/imprezy
(podpis)**

.....

Załącznik 2a

Regulamin wycieczki (informacja dla rodziców)

Rodzice i uczestnicy wycieczki zobowiązani są do:

- 1. Złożenia w określonym terminie pisemnej zgody na udział dziecka w wycieczce przedszkolnej – deklaracja udziału dziecka w wycieczce.**
- 2. Ubrania dzieci w odzież stosowną do warunków i miejsca wyjazdu.**
- 3. Punktualnego przyprowadzenia dzieci na miejsce zbiórki o wyznaczonej godzinie.**
- 4. Przestrzegania zasad bezpieczeństwa ustalonych i omówionych przez opiekuna wycieczki.**
- 5. Zachowywania się w kulturalny sposób.**
- 6. Stosowania się do wszystkich poleceń opiekuna.**
- 7. Informowania opiekuna wycieczki o ewentualnych dolegliwościach i o wszystkich problemach.**
- 8. Pozostawienia w porządku wszystkich miejsc przebywania.**
- 9. Przestrzegania regulaminu.**

W czasie wycieczki zabronione jest:

- 1. Oddalanie się od grupy.**
- 2. Narażanie na niebezpieczeństwo siebie lub innych.**
- 3. Spożywanie posiłków i picie napojów w czasie jazdy.**

**Zapoznałam/em się z regulaminem wycieczki organizowanej przez Modelowe Przedszkole /
Modelowy Żłobek
w terminie .....**

KOSZT: .....

godzina zbiórki przy wyjeździe: .....

planowana godzina powrotu: .....

adres wycieczki: .....

numer telefonu kontaktowego opiekuna wycieczki: .....

Cel wycieczki: .....

**Kierownik wycieczki/imprezy
(data i podpis)**

.....

MODELOWE PRZEDSZKOLE I ŻŁOBEK

Załącznik 2b

Ja, niżej podpisany zapoznałem się z Regulaminem wycieczki i nie wyrażam /wyrażam zgodę na udział dziecka w wycieczce

Lp.	Imię i nazwisko dziecka	WYRAŻAM ZGODĘ NA UDZIAŁ DZIECKA W WYCIECZCE		Podpis rodzica
		TAK	NIE	
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
23				
24				
25				
26				
27				
28				